

תינוקת פרק עשירי גדה

סה.

עין משפט נר מצוה

יא א מיי" פ"ב מהל' אשוח
ה"כ סגן עין מח
עוש"ע ע"ד ס"י לנר ספ"א א
בגמ"ה:
יב ב מיי" פ"ב מהל' אסורי
ביתא הל' כג:
יג ב מיי" פ"ב מהל' מחללות
אסורות הל' כד פ"א
מהל' טומאת אוכלים הל"ו:

תוס' הרא"ש

לעולם יהיה לה אמת בימי
קטנות וגי בימי נערות.
וכדמסיק דתרוי ירחי הוה
חד עונה וכוונן שבעל ששה
חודשים וכוונן נעוה בעילה
ראשונה ואחת בסוף שני
חודשים לנעוה ואחת לסוף
ד' חודשים לנעוה ואחת
לסוף נעוה. ותומא ואמאי
חזו בו פמאי דהוה ס"ד
התלמוד ירחי הוה חד עונה
השני ומי נימא הכי וכוונן
שבעל שניה בתחלת נעוה
וג' באמצע נעוה וד' בסוף
נעוה. ור"מ תינן מדקאמר
ד' לילות מתוך י"ב חדש
משמע דכל הבאות הוי
מפולגות זו מזו. ואי ביאה
שניה הויא בתחלת נעוה
יכול לא ע"ג דביאת קטנות כריך שמתא
ו' חדשים לפני נעוה דאס לא כן לא
הוי י"ב חדש מ"מ נראה ללא דוקא
בשלא בעל אלא ו' חדשים לפני
נעוה דהא אפילו בעל כל ימי משך
קטנות קאמר דאינו אלא בעילה
אחת הילכך אי כל חדש תלמא ירחי
תהיה השניה שבתחלת נעוה סמוך
לביאה אחרונה של קטנות מש"ה
קאמר כל תרי ירחי חדש עונה השניה
תהיה בסוף ד' חדשים של נעוה
רחוק מסוף קטנות והשלישית לסוף
ד' חדשים והרביעית לסוף ו' חדשים
וריוחוס שוה תרי ירחי וכן
דקס"ד מעיקרא בכל תלמא ירחי
חדש עונה הוי שוה צוה ענין ג'
חדשים לפני קטנות ומשכחת הציאות
עד סוף קטנות דאינה אלא ביאה
אחת ומש"ל ג' חדשים באמצע נעוה

וכי תימא בציד הוא דאיבא הא טפי איבא. במסכת קדושין
(דף עט.) פ"ש"ל ללא גרסי' ליה (בבב) דללאו בלבד נמי
משמע לא פחות ולא יותר (א) ומיהו נראה דאי לאו בלבד מנינו לפרושי
הכי אין שיעור הקטן שצ"ן נעוה לבגרות אלא ו' חדשים והוה משמע

שפיר דליכא טפי: **אל"א** ירחיב
זה אחת בימי קטנות ושתיים בימי
נעוה ב'ו'. מדמסיק לקמן מי סברת
דכל תלמא ירחי חדש עונה מכלל
דקך היה סבור מתחלה וע"כ או
הראשונה שבקטנות רחוקה מן
השניה ו' חדשים והשאר ג' ג' או
הרביעית רחוקה ו' חדשים והשלישית
השאר ג' ג' שאל לא כן לא היו מתוך
י"ב חדש וא"כ י' מסיק תלמא צימי
נעוה וכל תרי ירחי חדש עונה לא
היה כריך לשנות סדר העונות אלא
כל תלמא ירחי חדש עונה הראשונה
לפני הנעוה והשניה בתחלת נעוה
והשלישית באמצע נעוה ג' ירחים
אחרים והרביעית בסוף נעוה ויש
לומר דתיחא ליה להש"ס להשוות
הפסקות הביאות זו מזו כמו שהוה
יכול לא ע"ג דביאת קטנות כריך שמתא
ו' חדשים לפני נעוה דאס לא כן לא
הוי י"ב חדש מ"מ נראה ללא דוקא
בשלא בעל אלא ו' חדשים לפני
נעוה דהא אפילו בעל כל ימי משך
קטנות קאמר דאינו אלא בעילה
אחת הילכך אי כל חדש תלמא ירחי
תהיה השניה שבתחלת נעוה סמוך
לביאה אחרונה של קטנות מש"ה
קאמר כל תרי ירחי חדש עונה השניה
תהיה בסוף ד' חדשים של נעוה
רחוק מסוף קטנות והשלישית לסוף
ד' חדשים והרביעית לסוף ו' חדשים
וריוחוס שוה תרי ירחי וכן
דקס"ד מעיקרא בכל תלמא ירחי
חדש עונה הוי שוה צוה ענין ג'
חדשים לפני קטנות ומשכחת הציאות
עד סוף קטנות דאינה אלא ביאה
אחת ומש"ל ג' חדשים באמצע נעוה

ומש"ל ג' חדשים בסוף נעוה ורביעית ג'
חדשים בבגרות: **סבר** למעבד עובדא בוותיה דרב ואפ"ו ראתה. ואל"ת והא אפילו אי לא הוה מפליג בין ראתה ללא ראתה מ"מ לא הוה
ה"ל למעבד כרז דהא מסקינן לקמן רז ושמואל דאמרי תרוייהו הלכה בועל זעילת מנהו ופורש וי"ל דאי לא עביד כהך דלקמן לא הוה
מקפיד שמואל דמ"מ הוה עביד כמתני' אלא בהך שהיה רואה לעשות מה שלא אמר רז מעולם צוה היה מקפיד שמואל:

הדפין והדלובין והעדשין. העדשין פ"ה זו היא הגת ענמא שהעננים נמונים על וכן פ' בתרא למסכת ע"ו (דף עה.) קאמר צנו
מנייה מר' אבהו הני גורגי כוכבים מהו פרש"י וכן בערוך גורגי עקלים ופשיט ליה מהא דהפין והלולבין וכו'
דעקלים מנגנן ופרש"י התם מדפשיט מהך מתני' ש"מ דעיקר היא הילכך סמכינן עלה למשרי גת בהדחה ולא סמכינן אצרייתא לדעיל
הגת והמחך דקמני של עץ ושל אבן מנגנן והן טהורין וזהו תימה אי מיימי היא צרייתא דהפין לגבי עקלין דליכא דפליג (א) גבי
שאר דברים דפליג אידך צרייתא עלה וליכא טעמא לנסמך עליה ומיהו מטעם דבשל סופרים הך אחר המיקל הוה מני פסוק כוותיה
ועוד דבמסכתא דטהרות גרסינן דהפין והלולבין והעדשין מנגנן והן טהורין ומיהו אומר ר"י דאפי' אי גרסינן מתיין כגריסת הספרים ל"ק
לצרייתא לדעיל דעדשין לאו גת ענמא הוא אלא עיגול של טיט שמכביד על עננים שבגת לדורכן וכן פ' בערוך עקלין טלפת והוא יס דלמר צפ'
המוכר הבית (ב"ב דף ק"א:) מאי יס טלפתא ולפי שהוה עיגול קרוי עדשים וטלפתא ונקרא יס על שם שהעננים נענרים על ידו ומתמלאת יין כמים
יכסו על יס ומה שלא שנה הכא דין גת היינו משום שהיא כבדה ואינה מנוטלת כל כך ומשתמרת יותר מטומאה מכל כלי הגת שיד הכל
ממשמשין בהן וכן בהמוכר הבית לא הוצרך לשנות (א) גת כי פשיטא שמכר את (א) הגת ענמו ומכר את היקבים דקמני בגמרא לא היינו גת כפרש"י
אלא כמו שפירש הערוך קלים שמציאין בהן זיתים לבית הדין ור"ת מפרש דהך מתני' בכלי בית הדין דאירי כדלמך באיזהו נשך (ב"ב דף עז.)
גבי מעטין של זיתים והא מחסר מכמר ועיולי לבי דפי וגבי עציט של עננים נקט ועיולי לבי מענתתא וכן עדשין דפרק המוכר את הבית (ב"ב דף
ק"א:) קאמר להו גבי בית הדין דקאמר המוכר את בית הדין מכר את הדין ומפרש מאי יס טלפתא והיינו עדשין דהכא וכן עקלים מנינו בבב
בפרק זה בזור (פאהד"ו ט.) לעקל בית הדין אפי' כריך ובהגהול בתרא (ב"ב דף ק"א:) כשעקל בית הדין כריך עליה ואל"ת דלמך בתרמי גמיו
ובית דדיו טמאים גת שיריה דקאמר בהחולין (ייבמות דף ק"א:) כתובה לבי"ש שיריה ומיהו קשה דלא דמי אי התם שיר לבי"ש מ"מ תני לבי"ה אבל
הכא אמאי תנא גת כלל אי לאו לאשמועינן בהו מדי אלא ע"כ משמעו בבב ומיהו שמעינן דגת כיוכל צו וע"כ אי לא מירי אלא בבב היכי
פשיט דגורגי דעובדי כוכבים דהיינו עקלין דגבי גת דלענין יין נשך מעקלין דצרייתא דאירי בכלי גד אלא ע"כ כ"ל דתנא דהוה מנייה משמע
גת וכיוכל צו ורשב"ג נמי קאמר מגת לגת ומבד לבד דדינס שוה ועוד אומר ר"י דאפילו לפרש"י דפי' דעדשין היינו גת ולגריסת הספרים
דגרסי' מדיחין לא פליג אצרייתא דגת ומחך דקמני מנגנן והן טהורין דהתם בשל עובדי כוכבים מיירי לפיכך מחמירין לנגב אע"ג דאינן
מופשינן דקמני אס הוי מופשינן אסורין והך דהכא אירי בשל ישראל ונגע בהן עובדי כוכבים דקמני מי שהיו גמיו ובית דדיו טמאין ומש"ה
קני בהדחה וכן כ"ל לרצא דלמר התם ל"ש פירוש דבעי ניגוב אלא שופתה אבל דרך בה בלא זפיתה לא ובהך צרייתא קמני של עץ ושל אבן
מנגנן והם טהורין ואם היו מופשינן אסורין אלמא בלא זפיתה נמי צעי ניגוב אלא מתניתא אירי בשל עובדי כוכבים ומיהו קשה דהיכי
פשיט גורגי דעובדי כוכבים מעקלין דצרייתא דשמעתין דלמך דעובדי כוכבים חמירי וי"ל דע"ג דגת מפלגינן צין ישראל לשל עובדי
כוכבים יס דברים דלא שייך לאפלוגי בהו כמו גבי נודות וגבי דבר שמכניסו לקיום דאפי' לפי שעה גורו בהו רבנן ל"ש דישאל ל"ש דעובדי
כוכבים ומש"ה מיימי ראייה שפיר מעקלים (א) וי' בגורגי של שיפא ושל גמי אירי ומיימי ראייה דאפי' בשל ישראל מיישנה שנים עשר חדש:

עד שהיה המכה סגן. ודי לילות לקטנה מאי עזידיתייהו: אינו
אלא אחס. ושלא צעי למיחב לה לבד ד' דקטנות: אי אמרס בשלמא
בוגרס בענמא. שניקט לאחר שבגרה: איס לה טפי. מיליה אחת
דאית לה ד' לילות מש"ה ייבד להך משבגרה לילה אחת שלמה
ואע"ג דנבעלה קודם לכן דכי היכי
דלחני בעילות קטנות למנצר הדא
מל' לילות הניתנות לנערה דהא
אמרינן כל בעילות שבעל אינן אלא
אחת הא לילה אחת מיהא מנצרי
דמו לא יהיבין לה ד' אלא ג': אהני
נמי בעילת נערוה למנצר הדא.

מלילות דבגרות ומו לא יהיבין להך
בוגרת שבעלה קודם לכן יהיבין
מיהא לילה אחת מהשנים: אלא אי
אמרס בוגרס. לילה הראשון ומו לא
אמאי ייבד לה (א) להך אחת צימי
בגרות א"כ בעילות דקודם לכן מאי
אהנו חדש בעילה הוא דצעי למיחב
לה צימי בגרות ולא כל הלילה: וי'
צימי נערוה. וליכא הכא בגרות כלל.

דקשיא לך הא לא משכחת ג' עונות
של ג' חדשים צימי בגרות מי סברת
כו': וכוותיה דרב בוגרת כל לילה
הראשון: לא יאונה כו'. שלא נכשל
זה בדבריו: משנסקו שניו. וקנה:
נשמעטו מוונסו. קשין לבא: גסיו.
ליין: וזינס דריו. לשמן: הדפין.
זהו הדלת שנותנין על הענבים:
הלולבין. היינו חופיא אישקוב"ס
שמנקים בה את הגת: והעדשין. זו
היא הגת ענמא שהעננים נמונים שם:
העקלים

לצדיק כל און אמר רב חנינא בר שלמיא משמיה דרב כיון שנתקו שניו
של אדם נתמעטו מזונותיו שנאמר ג"מ (אנכי נתתי לך) נקיון שנים
בכל עריכם וחוסר לחם בכל מקומותיכם: ראתה ועודה: תנו רבנן
ראתה ועודה בבית אביה בית הלל אומרים כל הלילה שלה ונותנין לה
עונה שלמה וכמה עונה שלמה פירש רבן שמעון בן גמליאל לילה וחצי
יום ומו בעינן כולי האי ורמינהו (א) הרי שהיו גתיו ובית בדיו טמאות
ובקש לעשותן בטהרה יביצד הוא עושה הדפין והלולבין והעדשין מדיחין

העקלים
ומש"ל ג' חדשים בסוף נעוה ורביעית ג'
חדשים בבגרות: **סבר** למעבד עובדא בוותיה דרב ואפ"ו ראתה. ואל"ת והא אפילו אי לא הוה מפליג בין ראתה ללא ראתה מ"מ לא הוה
ה"ל למעבד כרז דהא מסקינן לקמן רז ושמואל דאמרי תרוייהו הלכה בועל זעילת מנהו ופורש וי"ל דאי לא עביד כהך דלקמן לא הוה
מקפיד שמואל דמ"מ הוה עביד כמתני' אלא בהך שהיה רואה לעשות מה שלא אמר רז מעולם צוה היה מקפיד שמואל:
הדפין והדלובין והעדשין. העדשין פ"ה זו היא הגת ענמא שהעננים נמונים על וכן פ' בתרא למסכת ע"ו (דף עה.) קאמר צנו
מנייה מר' אבהו הני גורגי כוכבים מהו פרש"י וכן בערוך גורגי עקלים ופשיט ליה מהא דהפין והלולבין וכו'
דעקלים מנגנן ופרש"י התם מדפשיט מהך מתני' ש"מ דעיקר היא הילכך סמכינן עלה למשרי גת בהדחה ולא סמכינן אצרייתא לדעיל
הגת והמחך דקמני של עץ ושל אבן מנגנן והן טהורין וזהו תימה אי מיימי היא צרייתא דהפין לגבי עקלין דליכא דפליג (א) גבי
שאר דברים דפליג אידך צרייתא עלה וליכא טעמא לנסמך עליה ומיהו מטעם דבשל סופרים הך אחר המיקל הוה מני פסוק כוותיה
ועוד דבמסכתא דטהרות גרסינן דהפין והלולבין והעדשין מנגנן והן טהורין ומיהו אומר ר"י דאפי' אי גרסינן מתיין כגריסת הספרים ל"ק
לצרייתא לדעיל דעדשין לאו גת ענמא הוא אלא עיגול של טיט שמכביד על עננים שבגת לדורכן וכן פ' בערוך עקלין טלפת והוא יס דלמר צפ'
המוכר הבית (ב"ב דף ק"א:) מאי יס טלפתא ולפי שהוה עיגול קרוי עדשים וטלפתא ונקרא יס על שם שהעננים נענרים על ידו ומתמלאת יין כמים
יכסו על יס ומה שלא שנה הכא דין גת היינו משום שהיא כבדה ואינה מנוטלת כל כך ומשתמרת יותר מטומאה מכל כלי הגת שיד הכל
ממשמשין בהן וכן בהמוכר הבית לא הוצרך לשנות (א) גת כי פשיטא שמכר את (א) הגת ענמו ומכר את היקבים דקמני בגמרא לא היינו גת כפרש"י
אלא כמו שפירש הערוך קלים שמציאין בהן זיתים לבית הדין ור"ת מפרש דהך מתני' בכלי בית הדין דאירי כדלמך באיזהו נשך (ב"ב דף עז.)
גבי מעטין של זיתים והא מחסר מכמר ועיולי לבי דפי וגבי עציט של עננים נקט ועיולי לבי מענתתא וכן עדשין דפרק המוכר את הבית (ב"ב דף
ק"א:) קאמר להו גבי בית הדין דקאמר המוכר את בית הדין מכר את הדין ומפרש מאי יס טלפתא והיינו עדשין דהכא וכן עקלים מנינו בבב
בפרק זה בזור (פאהד"ו ט.) לעקל בית הדין אפי' כריך ובהגהול בתרא (ב"ב דף ק"א:) כשעקל בית הדין כריך עליה ואל"ת דלמך בתרמי גמיו
ובית דדיו טמאים גת שיריה דקאמר בהחולין (ייבמות דף ק"א:) כתובה לבי"ש שיריה ומיהו קשה דלא דמי אי התם שיר לבי"ש מ"מ תני לבי"ה אבל
הכא אמאי תנא גת כלל אי לאו לאשמועינן בהו מדי אלא ע"כ משמעו בבב ומיהו שמעינן דגת כיוכל צו וע"כ אי לא מירי אלא בבב היכי
פשיט דגורגי דעובדי כוכבים דהיינו עקלין דגבי גת דלענין יין נשך מעקלין דצרייתא דאירי בכלי גד אלא ע"כ כ"ל דתנא דהוה מנייה משמע
גת וכיוכל צו ורשב"ג נמי קאמר מגת לגת ומבד לבד דדינס שוה ועוד אומר ר"י דאפילו לפרש"י דפי' דעדשין היינו גת ולגריסת הספרים
דגרסי' מדיחין לא פליג אצרייתא דגת ומחך דקמני מנגנן והן טהורין דהתם בשל עובדי כוכבים מיירי לפיכך מחמירין לנגב אע"ג דאינן
מופשינן דקמני אס הוי מופשינן אסורין והך דהכא אירי בשל ישראל ונגע בהן עובדי כוכבים דקמני מי שהיו גמיו ובית דדיו טמאין ומש"ה
קני בהדחה וכן כ"ל לרצא דלמר התם ל"ש פירוש דבעי ניגוב אלא שופתה אבל דרך בה בלא זפיתה לא ובהך צרייתא קמני של עץ ושל אבן
מנגנן והם טהורין ואם היו מופשינן אסורין אלמא בלא זפיתה נמי צעי ניגוב אלא מתניתא אירי בשל עובדי כוכבים ומיהו קשה דהיכי
פשיט גורגי דעובדי כוכבים מעקלין דצרייתא דשמעתין דלמך דעובדי כוכבים חמירי וי"ל דע"ג דגת מפלגינן צין ישראל לשל עובדי
כוכבים יס דברים דלא שייך לאפלוגי בהו כמו גבי נודות וגבי דבר שמכניסו לקיום דאפי' לפי שעה גורו בהו רבנן ל"ש דישאל ל"ש דעובדי
כוכבים ומש"ה מיימי ראייה שפיר מעקלים (א) וי' בגורגי של שיפא ושל גמי אירי ומיימי ראייה דאפי' בשל ישראל מיישנה שנים עשר חדש:

(א) כתובה לג. קדושין ע"ג.
(ב) יבמות קפ"א. חולין ע"ג.
(ג) ז"ל לני נמי לכו.
(ד) ע"ז ט"ה. ומסכתא ספריא
דטהרות ע"ש וי' ב"ש מ"ח
פ"י דטהרות (א) וי' מ"ח
כתובה לג. ד"ה וי"ח.
(ו) עין ש"ס אבמך דלפי ג'
שלפניו ורביעית ג' חדשים
והא ג' רש"ל כריך לנתי
הכא לא במקום א' ו' ג'
רש"ל ד' ג' ג' רש"ל הפד
רש"ל כוסם. (ט) ז"ל און.

תורה אור השלם

1. לא יאנה לצדיק כל און
ד'שנים קלא רע.
2. וגם אני נתתי לכם נקיון
שנים בכל עריכם וחסר
לכם בכל מקומותיכם וחסר
שבתם עדין נאם ?
עומס ד ר

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא וכו'
אמאי ייבד לה רבי לך
אחת: (ב) תוס' ד"ה הדפין
וכי לילכא דפליג על זה ג'
שאר: (ג) ב"ה"ח מעקלים אי
נמי בגורגי של שיפא:

לעני רש"י

אישקוב"ס. מוטאטא.

מוסף רש"י

אין בין נעוה לבגרות
אלא ו' חדשים. משכחת
שמי עונות הויא נעיה
בלאון שמיח משמיט עשרה
ענה הולאה. ומשכחתא עד
שמתגורר ששה חדשים ומו לא
בגרות (א) כשביאה צימי
נעוה אינה שוה ליהוה
בגרות אלא ששה חדשים.
ופשמיט שיהא ממחרת לבגור
וסמיט ניכרס דגדיה דקמין
ממ"ס נדה (מג). פנה חולל
ואמל (קדושין ע"ג). לא
יאונה לצדיק כל און. לא
יאמ"ע. לא חומדן לו עפירה
כל דעת (תש"י י"ב כ"א).
הדפין. כן העשוין כמין דלת
ומתקן על המפתח
והדלובין והעדשין. טמאיים
אשקוב"ס. שמכר בה
הענבים התפוחין לחאסקין.
והעדשין. היינו גת ענמא
שקוין מיי"ע מדיחין.
תנים (ע"ז ט"ה).